

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан І медичного факультету, доцент

В.М. Компанієць

« 01 » 06 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОФЕСІЙНІ ХВОРОБИ

підготовки

Магістра

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

галузі знань

22 «Охорона здоров'я»

(шифр за ОПП)

спеціальності

222 «Медицина»

(шифр за ОПП і назва спеціальності)

кваліфікації професійної

«Лікар»

в тому числі для студентів, які мають освітньо-кваліфікаційний рівень "Молодший спеціаліст"

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Ради Студентського
самоврядування факультету

Протокол № 01/06
від « 01 » 06 2021 р.

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні Вченої ради
факультету

Протокол № 9
від « 01 » 06 2021 р.

Запоріжжя
2021

1. Загальна інформація про викладачів:

Доценко Сергій Якович, д.мед.н., професор, завідувач кафедри, dotsenko.sy@zsmu.zp.ua
кафедра: ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ 3, адреса: м. Запоріжжя, Горіхівське шосе 10, КНП «Запорізька обласна клінічна лікарня» ЗОР.

Рекалов Дмитро Геннадійович, д.мед.н., професор, rekalov.dg@zsmu.zp.ua
кафедра: ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ 3, адреса: м. Запоріжжя, Горіхівське шосе 10, КНП «Запорізька обласна клінічна лікарня» ЗОР.

Кравченко Володимир Іванович, к.мед.н., доцент кафедри, kravchenko.vi@zsmu.zp.ua
кафедра: ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ 3, адреса: м. Запоріжжя, Горіхівське шосе 10, КНП «Запорізька обласна клінічна лікарня» ЗОР.

Чорна Інна Володимирівна, к.мед.н., доцент, chorna.iv@zsmu.zp.ua кафедра: ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ 3, адреса: м. Запоріжжя, Горіхівське шосе 10, КНП «Запорізька обласна клінічна лікарня» ЗОР.

Данюк Інна Олександрівна, к.мед.н., асистент, danyuk.io@zsmu.zp.ua кафедра: ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ 3, адреса: м. Запоріжжя, Горіхівське шосе 10, КНП «Запорізька обласна клінічна лікарня» ЗОР.

2. Назва навчальної дисципліни і кількість кредитів:

«Професійні хвороби», 45 годин/1,5 кредити ЄКТС(лекцій – 6, практичних занять – 12, СРС – 27) .

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Вивчення здійснюється протягом 9-го або 10-го семестру на 5 курсі навчання, кафедра внутрішніх хвороб-3 Запорізького державного медичного університету.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: анатомія, фізіологія, гістологія, мікробіологія, вірусологія та імунологія, патологічна фізіологія, патологічна анатомія, медичної і біологічної фізики, біоорганічної та біологічної хімії, рентгенологія, фармакологія, пропедевтика внутрішньої медицини, пропедевтика педіатрії, радіологія, гігієна та екологія, внутрішня медицина, хірургія, оториноларингологія, неврологія, інфекційні хвороби, епідеміологія, онкологія.

Постреквізити (перелік дисциплін, для вивчення яких є обов'язковими знання, здобуті при вивченні «Професійні хвороби»): внутрішня медицина, педіатрія.

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни

Теоретичні основи і практичні підходи до виявлення, діагностики, лікування та профілактики професійних хвороб.

Компетенції, яких набуває студент при вивченні дисципліни:

Інтегральна:

- Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог

Загальні:

- Здатність застосовувати знання з виробничої практики у практичних ситуаціях
- Здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії
- Здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись другою мовою
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість робіт, які виконуються
- Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків

Спеціальні (фахові, предметні):

- Збирання медичної інформації про стан пацієнта.
- Оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень.
- Діагностування невідкладних станів
- Визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі
- Визначення тактики ведення хворого в амбулаторних умовах при соматичній патології

- Ведення медичної документації
- Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації

5.2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Вивчення професійних хвороб є основою для побудови змісту навчальної дисципліни. Підготовка лікаря за спеціальностями «Лікувальна справа» та «Педіатрія» згідно з професійними вимогами до випускників вищих медичних заходів; зробити студента учасником процесу надання медичної допомоги пацієнтам від моменту їх госпіталізації, обстеження, постановки діагнозу, лікування до виписки зі стаціонару; оволодіти професійними практичними навичками; навичками роботи в команді студентів, лікарів, інших учасників процесу надання медичної допомоги; сформувати у студента, як у майбутнього фахівця, розуміння відповідальності за рівень своєї підготовки, її удосконалення упродовж навчання і професійної діяльності.

5.3 Завдання вивчення дисципліни

По завершенню вивчення дисципліни студент має:

знати:

- клінічне обстеження хворого, ставити попередній діагноз та визначати тактику ведення хворих на найбільш розповсюджені професійні захворювання;
- санітарно-гігієнічної характеристики умов праці щодо наступної діагностики професійного захворювання;
- диференціальну діагностику між вірогідним професійним та іншими професійними чи непрофесійними захворюваннями, що мають спільні клінічні симптоми та формулювати клінічний діагноз;
- лікувальні заходи при гострих та хронічних професійних захворюваннях за існуючими алгоритмами та стандартними схемами;
- принципи проведення профвідбору, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм;
- диспансеризацію хворих групи ризику;
- санітарно-гігієнічні та медико-профілактичні заходи щодо попередження розвитку професійних хвороб та їх прогресування;
- експертизу працездатності та працевлаштування при професійних хворобах;

вміти:

- проводити клінічне обстеження хворого, ставити попередній діагноз та визначати тактику ведення хворих на найбільш розповсюджені професійні захворювання;
- аналізувати результати санітарно-гігієнічної характеристики умов праці щодо наступної діагностики професійного захворювання;
- проводити диференціальну діагностику між вірогідним професійним та іншими професійними чи непрофесійними захворюваннями, що мають спільні клінічні симптоми та формулювати клінічний діагноз;
- складати план лікувальних заходів при гострих та хронічних професійних захворюваннях за існуючими алгоритмами та стандартними схемами;
- володіти принципами проведення профвідбору, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм;
- розробляти план диспансеризації хворих групи ризику;
- проводити санітарно-гігієнічні та медико-профілактичні заходи щодо попередження розвитку професійних хвороб та їх прогресування;
- розв'язувати питання експертизи працездатності та працевлаштування при професійних хворобах;
- встановлювати залежність виявленого захворювання від умов праці;
- інтерпретувати клінічні та параклінічні дані при різних професійних захворюваннях.

5.4. Зміст навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з 1 розділу та 5 підрозділів:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
1	2	3	4	5
Розділ 1 Загальні питання профпатології. Професійні захворювання, викликані впливом промислових аерозолів, фізичних та хімічних факторів				
Підрозділ 1. Особливості діагностики професійних захворювань. Захворювання, викликані впливом промислових аерозолів				
Тема 1. Загальні питання професійної патології	4	1	1	2
Тема 2. Пневмоконіози	4	1	3	
Тема 3. Хронічний бронхіт та хронічне обструктивне захворювання легенів пилової етіології	2			2
Підрозділ 2. Захворювання, викликані дією фізичних факторів та перенапруженням окремих органів і систем.				
Тема 4. Вібраційна хвороба та нейросенсорна приглухуватість. Висотна та кесонна хвороби	8	2	4	2
Тема 5. Професійні хвороби, зумовлені впливом електромагнітного випромінювання та ультразвуку, дією несприятливих факторів виробничого мікроклімату	2			2
Тема 6. Професійні захворювання, пов'язані з перенапруженням окремих органів і систем	2			2
Підрозділ 3. Захворювання, зумовлені впливом хімічних факторів з переважною дією на систему крові.				
Тема 7. Професійна інтоксикація бензолом	2		1	1
Тема 8. Професійні інтоксикації аміно- та нітроз'єднаннями бензолу, монооксидом вуглецю	2			2
Тема 9. Професійні інтоксикації свинцем, миш'яковистим воднем	4		2	2
Підрозділ 4. Захворювання, викликані дією хімічних речовин з переважним ураженням органів дихання, гепатобіліарної, сечовидільної систем, впливом сільськогосподарських отрутохімікатів				
Тема 10. Професійні хвороби органів дихання токсико-хімічної етіології	2			2
Тема 11. Професійні токсичний гепатит та токсична нефропатія	2			2
Тема 12. Професійні інтоксикації отрутохімікатами, що використовуються при сільськогосподарських роботах	2	2		
Підрозділ 5. Захворювання, викликані дією хімічних речовин з переважним ураженням нервової системи, впливом виробничих факторів алергізуючої та канцерогенної дій				
Тема 13. Професійні нейротоксикози	2			2
Тема 14. Професійні бронхіальна астма та екзогенний альвеоліт	2			2
Тема 15. Професійний рак	2			2
Диференційований залік	3		1	2
Усього годин	45	6	12	27

6. План вивчення навчальної дисципліни

Види навчальних занять: лекція, практичне, консультація.

Форми навчання: денна.

Методи навчання: словесний, пояснювально-демонстраційний, репродуктивний, дослідницький, метод проблемного викладання.

Методи контролю: усний (виступи на практичних заняттях, опитування), письмовий (завдання), тестовий, практичний (практичні навички).

Форми підсумкового контролю: диференційований залік (семестр 9 або 10).

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання, презентації, питання для поточного контролю, тести, задачі, практичні навички, питання для підсумкового контролю.

Мова навчання: українська.

7. Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична та опрацювання практичних навичок	2
2.	Професійна бронхіальна астма	2
3.	Професійні хвороби, зумовлені ультразвуку та дією несприятливих факторів виробничого мікроклімату	4
4.	Професійні захворювання, пов'язані з перенапруженням окремих органів і систем	2
5.	Професійні інтоксикації аміно-, нітроз'єднаннями бензолу, монооксидом вуглецю	2
6.	Професійні хвороби органів дихання токсико-хімічної етіології	2
7.	Професійні токсичний гепатит та токсична нефропатія	2
8.	Професійні інтоксикації отрутохімікатами, що використовуються при сільськогосподарських роботах	2
9.	Професійні нейротоксикози	2
10.	Тема 14. Професійні бронхіальна астма та екзогенний альвеоліт	2
11.	Тема 15. Професійний рак	1
12.	Індивідуальна робота: - доповідь реферату на практичному занятті; - доповідь на клінічних конференціях баз кафедри; - доповідь історії хвороби на практичному занятті; - написання тез, статей тощо	2
13.	Підготовка до диференційованого заліку	2
	Усього	27

Консультативна допомога: щоденно за необхідністю (1-2 год.)

Контрольні заходи: самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час проходження студентом on-line курсу. Оцінка «Зараховано» за курс виставляється лише студентам, яким зараховані усі заняття з курсу та відсоток правильних відповідей за результатами контролю кожної теми складає не менше 60%. Курс вважається не зарахованим, якщо пропущено хоча б одну тему, або відсоток правильних відповідей хоча б за однією темою менше 60%. Студенти, які успішно виконали програму, за результатами курсу отримують сертифікат з навчальної дисципліни. Наявність сертифікату є обов'язковою для допуску до диференційованого заліку. Практикум заповнюється студентом кожного заняття та підписується викладачем після завершення практичного заняття.

8. Список літератури

Базова

1. Доценко С.Я., Афанасьєв А.В. Професійні хвороби. Посібник. – Запоріжжя, 2016.
2. Професійні хвороби / за ред. проф. В.А. Капустника, проф. І.Ф. Костюк. – 3-є вид., переробл. і допов. – К. : ВСВ «Медицина», 2011. – 480 с.
3. Професійні хвороби / В.С. Ткачишин. – К.: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2011. – 895 с.
4. Островський, М.М. Хвороби органів дихання та професійні хвороби / М.М. Островський, В.Т. Рудник // Внутрішні хвороби : нац. підруч. для студентів мед. закл. вищ. освіти, лікарів-інтернів і слухачів закл. післядиплом. освіти, підпорядк. МОЗ України : у 2 ч. Ч. 1. Розділи 1-8 / Л. В. Глушко [та ін.] ; за ред.: проф. Л. В. Глушка ; рец.: М. В. Гребеник, В. А. Потабашний, І. М. Фуштей. - Київ : Медицина, 2019. - 680 с. - Розд. 2. — С. 34-129.

Допоміжна

1. Внутрішні хвороби: посібник у 10 ч.: Упоряд. О.О. Абрагамович. – Т. 2, Ч. 9: «Професійні хвороби». Львів: ВАТ “Львівська книжкова фабрика “Атлас”, 2014. - С. 461-521.
2. Occupational diseases. Професійні хвороби: Підручник (англійською мовою) / І.Ф. Костюк, В.А. Капустник. – Х.: Факт, 2015. – 416 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Журнал «Лікар» <http://www.lvrach.ru/archive.html>
2. Журнал «Український медичний журнал» www.umj.com.ua/

9. Контроль і оцінка результатів навчання

Види контролю

- Поточний
- Підсумковий (заключний)

Форми контролю

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями.

Застосовуються такі засоби оцінки рівня підготовки студентів: тестові завдання, розв’язування ситуаційних задач; вміння проводити огляд пацієнта та оцінювати дані фізикального обстеження, результатів інструментальних досліджень і параметрів, що характеризують функції організму людини, його систем та органів; вміння визначати непрацездатність; вміння спілкуватися з членами родини та складання програм профілактичного, при необхідності лікувального та реабілітаційного напрямку з урахуванням факторів ризику, віку і соціального стану сім’ї.

Для оцінювання **поточної навчальної діяльності** встановлюється єдина шкала, яка визначає фіксовані значення для максимально можливої та мінімально необхідної кількості балів (110 балів, якщо поточні оцінки – «відмінно» та 60 балів, якщо поточні – «задовільно». До 110 максимальних балів можуть додаватись бали за індивідуальну роботу – не більше 10). Бали за поточну успішність прив’язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною чотирибальною системою незалежно від кількості занять в модулі. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для запланованої теми.

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля. Форми проведення підсумкового контролю стандартизовані і включають контроль теоретичної підготовки (з використанням тестових завдань, усної співбесіди) та контроль професійних умінь (вирішення ситуаційних задач)

відповідно до освітньо-кваліфікаційних характеристик.

До підсумкового модульного контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні заняття, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну (60 балів). Студенти, які не пройшли онлайн курс із самостійної роботи не допускаються до підсумкового модульного контролю навіть за умови відсутності пропусків аудиторних занять незалежно від кількості набраних впродовж модуля балів.

Студенту, який з поважної причини мав пропуски навчальних занять, вносяться корективи до індивідуального навчального плану і дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну. Для студентів, які пропустили навчальні заняття без поважних причин, рішення про їх відпрацювання приймається індивідуально деканом факультету.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при складанні підсумкового модульного контролю, становить 80. Підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою як сума балів за поточну навчальну діяльність та підсумковий модульний контроль і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні. **Максимальна кількість балів** при вивченні дисципліни **становить 200**, в тому числі **за поточну навчальну діяльність - 120 балів**.

10. Політика навчальної дисципліни

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.